

ÉÉN STERK SOCIAAL DUURZAAM LIMBURG

Igor Philtjens

In dit laatste jaar dat de provincie bevoegd is voor cultuur, willen we vooral focussen op de **samenwerking** met de nieuwe beheerders als partners. Want onze culturele instellingen blijven waardevol voor de **cultuurtoeristische aantrekkingskracht** van onze regio. De provincie laat “cultuur” trouwens niet los: de provinciale domeinen Bokrijk en Dommelhof blijven we verder ondersteunen en versterken. Op toeristisch vlak willen we verder blijven **innoveren, groeien en investeren** om tot één **sterk toeristisch product** te komen dat we nog beter in de markt kunnen zetten.

IGOR PHILTJENS

Cultuur en Erfgoed	61
1.1 Cultuursector voorbereiden op een toekomst na 2017	61
1.2 Provinciale instellingen en diensten overdragen	61
1.3 De provincie laat cultuur niet los	62
DE PROVINCIALE INSTELLINGEN EN DIENSTEN IN 2017	62
2.1 Gallo-Romeins Museum in de ban van vrouwelijk schoon	62
2.2 Provinciale Bibliotheek Limburg	65
2.3 Z33 slaat zijn vleugels uit	66
2.4 Cultuurplatform Design, Zebracinema en Motives for Jazz	66
2.5 Dommelhof: nieuwe samenwerkingsvormen rond transdisciplinaire kunsten	67
2.6 Provinciaal Centrum voor Cultureel Erfgoed	68
2.7 Monumentenwacht Limburg	70
Bokrijk: blik op de toekomst, met respect voor het verleden	72
Toerisme	74
4.1 Samenwerken vergroot onze slagkracht exponentieel	74
4.2 Kennis vergaren en delen om samen te bouwen aan een succesvolle toekomst	75
4.3 Spraakmakende fietsprojecten	76
4.4 Een nieuwe markt aanboren: zakentoeurisme	76
4.5 Aandacht voor creatieve economie	77
Kenniscentrum	78
Facilitair Beheer	79

BELEIDSDOMEIN**Cultuur en Erfgoed**

Eindelijk is er duidelijkheid. We weten welke culturele instellingen overgedragen worden aan nieuwe beheerders. De concrete overdracht vindt pas op 1 januari 2018 plaats. Een jaar later dan oorspronkelijk was gepland.

Nu we een duidelijk eindpunt in zicht hebben, kunnen we de overgang nog doeltreffender helpen voorbereiden. We doen dat in het belang van de instellingen zelf, maar vooral ook in het belang van de vele bezoekers uit Limburg én ver daarbuiten.

De culturele instellingen blijven waardevol voor de cultuurtoeristische aantrekkingskracht van onze regio. Daarom laten we ze niet los. Zij worden onze geprivilegieerde partners. Voortaan werken we complementair en betrekken we hen bij bijzondere initiatieven rond erfgoed en toerisme.

Het programma dat op stapel staat, is veelzijdig en ambitieus. Dat geldt uiteraard niet alleen voor de over te dragen organisaties, maar ook voor de instellingen die bij de provincie blijven.

1.1 CULTUURSECTOR VOORBEREIDEN OP EEN TOEKOMST NA 2017

Lopende initiatieven gaan voort. Zo kan de sector blijven rekenen op de expertise van de provinciale diensten. Ook de project-, werkings- en STROOM-subsidies voor jong Limburgs talent blijven bestaan. De Limburgse Cultuurprijs zal een culturele vereniging in de kijker plaatsen die zich onderscheidt.

Tegelijkertijd zetten we het intensieve begeleidingstraject met de culturele (koepel)organisaties voort. We brengen verenigingen met elkaar in contact en werken bottom-up. We luisteren naar ideeën en spelen in op de behoeften van de culturele actoren zelf.

1.2 PROVINCIALE INSTELLINGEN EN DIENSTEN OVERDRAGEN

We hebben duidelijkheid gekregen over welke provinciale cultuurhuizen overgaan naar welk bestuursniveau. Het Gallo-Romeins Museum en de Provinciale Bibliotheek zijn vanaf 2018 stedelijke instellingen. Vlaanderen zal Z33 beheren. Ook het Provinciaal Steunpunt Limburgse Bibliotheken, het Provinciaal Bibliotheeksysteem en het beleidsdomein Cultureel Erfgoed gaan naar het Vlaamse bestuursniveau. Net zoals onze werking rond amateurkunsten, talentondersteuning en de platformwerking.

Vlaanderen neemt de leiding in de transitietrajecten. De provincie werkt constructief mee aan een efficiënte overdracht, in het belang van de vele bezoekers. We overleggen intensief met de nieuwe beheerders van de instellingen, ook over het toekomstige beleid.

1.3 DE PROVINCIE LAAT CULTUUR NIET LOS

Cultuur is een zaak van iedereen. Een bloeiend kunst- en cultuurleven zet een regio op de kaart. Daarom engageert de provincie zich om de sector niet los te laten.

Bokrijk en Dommelhof zijn én blijven provinciale domeinen die kunnen rekenen op onze leiding. We ondersteunen en versterken hen ook in de toekomst. Zo kunnen alle Limburgers en bezoekers genieten van hun werking.

Vanuit de beleidsdomeinen Erfgoed en Toerisme vergroten we onze inspanningen. We initiëren en faciliteren kwaliteitsvolle projecten met een bovenregionale uitstraling. Daarbij treden we niet in de plaats van de andere bestuursniveaus, maar werken we complementair. Zo bouwen we samen verder aan een krachtig aanbod, zowel voor de Limburger als voor de cultuurtoerist.

DE PROVINCIALE INSTELLINGEN EN DIENSTEN IN 2017

2.1 GALLO-ROMEINS MUSEUM IN DE BAN VAN VROUWELIJK SCHOON

Dankzij de voortdurende investeringen van de provincie Limburg is het Gallo-Romeins Museum uitgegroeid tot een van de toonaangevende archeologische musea in Europa.

In de sector is er zowel nationaal als internationaal veel respect voor de manier waarop het museumteam te werk gaat: verschillende doelgroepen worden geprikkeld om het verre verleden te exploreren. Vooral de sterke tijdelijke tentoonstellingen trekken duizenden tevreden bezoekers, onder wie veel gezinnen met kinderen.

In de expositie “Timeless Beauty” staat het schoonheidsideaal van de vrouw in de Romeinse tijd centraal. Een erg verfrissende tentoonstelling, dankzij het sfeervolle samenspel tussen de sensuele naaktfotografie van Marc Lagrange, de kunstfotograaf die in 2015 overleed, tweeduizend jaar oude teksten én een scala aan authentieke objecten.

Het museum werkt voort aan de voorbereiding van een nieuwe permanente tentoonstelling met als verhaallijn de impact van grote maatschappelijke veranderingen op het dagelijkse leven van de mens. Geografisch focussen we op de oude “Civitas Tungrorum”. Dat gebied reikt een

stuk verder dan de huidige provinciegrenzen. Het laat ons toe om een diepgaander en gevarieerder verhaal te vertellen.

Kortom: we blijven inzetten op een inspirerend en aantrekkelijk Gallo-Romeins Museum, met nog meer bezoekers en een nog groter belang voor het Limburgse cultuurtoerisme.

2.2 PROVINCIALE BIBLIOTHEEK LIMBURG

De Provinciale Bibliotheek Limburg (PBL) combineert drie functies: ze is een openbare bibliotheek, een erfgoedbibliotheek en een wetenschappelijke bibliotheek. Daardoor heeft ze een belangrijke plaats in het Limburgse en Vlaamse bibliotheeklandschap.

De PBL zet haar sterk uitgebouwde werking voort. Klantgerichtheid staat daarbij centraal. De keuze blijft gaan naar een integraal collectiebeleid, met een goede verhouding tussen gedrukt en digitaal, fictie en non-fictie.

De PBL profileert zich almaar nadrukkelijker als een erfgoedbibliotheek met een educatieve werking. De opening van de tentoonstelling CONN₃CT is daar een voorbeeld van. Deze reizende expo focust op de impact van sociale media en trekt parallellen met de revolutie die het gedrukte boek 500 jaar geleden teweegbracht. Gekoppeld aan de tentoonstelling ontwikkelt de PBL een educatief programma voor jongeren rond mediawijsheid.

Voor studenten blijft de PBL dé partner tijdens en na hun studies. We intensifiëren de samenwerking met de Limburgse instellingen voor hoger onderwijs. Zo wordt de PBL een bewaarbibliotheek voor de tijdschriften van de Universiteit Hasselt en komt er een nog nauwere samenwerking met de lerarenopleidingen van de Hogeschool PXL. Zo stimuleren we toekomstige leraren in de ontwikkeling van hun onderzoekscompetenties en informatievaardigheden.

Het **Provinciaal Steunpunt Limburgse Bibliotheken (PSLB)** staat in voor een maximale ondersteuning van lokale bibliotheken.

Vooral de uitdagingen rond digitalisering blijven groot. Het PSLB zet in op projectadvies en vorming. Zo wil het zijn partners helpen bij de succesvolle ontwikkeling van hedendaagse, digitale bibliotheken met een kwaliteitsvolle dienstverlening.

We zetten onder meer in op een pilootproject over digitaal lezen in een schoolomgeving. Met de steun van Cultuurconnect test de bibliotheek van Beringen samen met een aantal middelbare scholen of ze de klassieke verplichte schoolliteratuur ook in de vorm van e-boeken kan aanbieden.

2.3 Z33 SLAAT ZIJN VLEUGELS UIT

Als Limburgs huis voor actuele kunst produceert en organiseert Z33 tentoonstellingen.

De verbouwings- en uitbreidingswerken aan Z33 gaan van start. Dankzij een nieuwe vleugel kan Z33 uitgroeien tot een krachtige kunstinstelling met bovenlokale en internationale werking.

Z33 zal samen met Cultuurplatform Design, vzw Architectuurwijzer en vzw KOPIJ één nieuwe, sterke en slagvaardige kunstencoöperatie vormen. Het streefdoel? Tegen 2022 doorgroeien tot een volwaardige, erkende Vlaamse Kunsteninstelling, de eerste in Limburg.

De artistieke werking van Z33 zal zich meer en meer ontwikkelen vanuit onderzoek. Hedendaagse ontwerpers en kunstenaars koppelen hun kunst almaar vaker aan wetenschap, filosofie, technologie en andere domeinen. Die interdisciplinaire kennis wil Z33 graag versterken. Het wordt de kern van zijn werking als hedendaagse culturele instelling. Z33 heeft de afgelopen jaren twee inhoudelijke onderzoeksstudio's uitgebouwd. Die zullen nu de basis vormen voor tentoonstellingsprojecten.

Tijdens de Designweek in Milaan lanceert Z33 een internationale oproep voor research fellows.

Z33 werkt een samenwerking uit met Genk, onder meer door een tentoonstelling van de grote designers Charles en Ray Eames te ondersteunen. De volgende vijf jaar bouwen we ook voort aan het project PIT in Borgloon. We presenteren een kunstwerk van de voorbije editie van "Unie Hasselt-Genk" aan de Cosmodrome in Genk. Deze gemeentelijke samenwerkingen zijn een voorbeeld van hoe we in de toekomst willen samenwerken in de provincie en daarbuiten.

Z33 wil zich ook buiten Limburg profileren. Het gaat daarom een samenwerking aan met de "Vlaamse Bouwmeester". In de Ravensteingalerij in Brussel krijgt Z33 de rol van gastcurator.

2.4 CULTUURPLATFORM DESIGN, ZEBRACINEMA EN MOTIVES FOR JAZZ

Cultuurplatform Design is een broeikas voor beloftevol ontwerptalent en een laboratorium voor inspirerende denkmodellen rond design.

Twee trajecten nemen de plaats in van het huidige coachingtraject "Toegepast" voor jonge kunstenaars: één voor nieuw talent en één voor bewezen talent. Laureaten uit beide trajecten ontvangen een beurs om nieuw werk te creëren.

Cultuurplatform Design presenteert het salontafelboek "25 jaar design in Limburg", een publicatie met internationale allure tijdens de beurs Salone del Mobile in Milaan.

De A-Z-lezingen worden meer dan alleen lezingen. Ze groeien uit tot volwaardige events met een avondvullend programma. We verzorgen ze in samenwerking met PXL MAD, Architectuurwijzer en de faculteit Architectuur en Kunst van de UHasselt.

In samenwerking met Studio Pieter Stockmans organiseren we de tentoonstelling “Powers of Ten”. Dr. Karen Wuytens selecteert hiervoor tien Limburgse ontwerpers en bedrijven met een bijzondere affiniteit voor vernieuwende materiaaltoepassingen.

Zebracinema is het platform voor kwaliteitsfilms.

Met de wekelijkse vertoning van minstens één kwaliteitsfilm blijft Zebracinema inzetten op het filmcircuit in Limburg en Diest. Dat circuit telt momenteel acht partners. Walkino Bree, een van de weinige buurtcinema’s in Vlaanderen, is recent toegetreden.

We intensifiëren de samenwerking met het Mooov-filmfestival en verzorgen de programmatie en coördinatie van het COFIB-filmweekend in het Dommelhof in Neerpelt.

Motives for Jazz is een artistieke samenwerking van acht gemotiveerde partners die via een permanent artistiek overleg een seizoensaffiche samenstellen voor de periode van september tot en met juni.

Hun affiche weerspiegelt de diversiteit van de internationale jazzmuziek. Elk seizoen staan er zo’n 60 concertproducties gepland op zeventien podia, van een grote schouwburg tot een intieme club. Het aanbod is een mix van traditionele en hedendaagse jazz, van toegankelijke en moeilijke avant-garde, van jong talent en gevestigde waarden, van muzikanten en deejays en dat zowel Belgisch als internationaal. Om het programma nog meer te verbreden en te verdiepen, zet Motives for Jazz ook in op cross-over met pop, rock, klassieke muziek, cinema, beeldende kunst en theater.

De provincie blijft hierin een ondersteunende rol spelen. We zetten in op coproducties en gezamenlijke communicatie via het platform.

2.5 DOMMELHOF: NIEUWE SAMENWERKINGSVORMEN ROND TRANSDISCIPLINAIRE KUNSTEN

Dommelhof is een internationale speler die circus- en podiumkunsten en transdisciplinaire kunsten creëert en toont.

TAKT Dommelhof, het creatiecentrum voor theater en dans, bundelt de krachten met de podiumwerkplaats C-mine in Genk. Samen met vijf andere partners zet het een nieuw samen-

werkingsverband op: **C-TAKT**. Onder die noemer starten we met de uitbouw van een unieke werkplaats voor kunstenaars die de disciplines willen overstijgen.

Dommelhof kiest voor een bijzonder prestigieus Europees samenwerkingsverband: **IN SITU ACT**. Met andere Europese festivalorganisatoren organiseren we projecten die kunst in de publieke ruimte tonen. De kenmerken? Disciplines worden overstegen, makers en publiek ontmoeten elkaar, toeschouwers worden betrokken en de projecten spelen in op de lokale context.

In het najaar vindt een nieuwe editie plaats van het circustheaterfestival **“Theater op de Markt”**. Het festival is uniek in zijn genre en kan rekenen op een ruime belangstelling. Zowel bij het grote publiek als bij internationale programmatoren van circustheater. Daarnaast ontvangt Dommelhof het hele jaar door gezelschappen in de enige volwaardige werkplaats voor circus-kunsten in Vlaanderen. Hiermee bestendigt “Theater op de Markt” zijn rol als productiefestival.

Met Theater op de Markt, C-TAKT en IN SITU ACT blijft Dommelhof zijn pioniersrol waarmaken.

2.6 PROVINCIAAL CENTRUM VOOR CULTUREEL ERFGOED

Het Provinciaal Centrum voor Cultureel Erfgoed (PCCE) staat in voor het behoud en beheer van het Limburgse erfgoed. Via onder meer vernieuwende projecten ontsluit het centrum het Limburgse erfgoed op een kwaliteitsvolle en duurzame manier. Als partner van verschillende (lokale) erfgoedactoren en -projecten biedt het PCCE inhoudelijke en financiële ondersteuning. Het brengt de actoren samen, verleent advies en verzorgt talrijke opleidingen.

Zo vervult onze provincie een voorbeeldrol binnen Europa met de online-erfgoeddatabase **Erfgoedplus.be**. Met deze databank mikken we op een duurzame digitale bewaring van de kennis over ons Limburgs erfgoed. Erfgoedplus.be zal toepassingen uitwerken om deze informatie aan te bieden via apps en interactieve koppelingen met Google Earth, Pinterest en de erfgoedwebsite. Kleine erfgoedorganisaties kunnen zo hun websites verbeteren, hun erfgoed ontsluiten en de online beleving vergroten.

Ook in 2017 focust het PCCE op het internationaal bekroonde erfgoedparticipatieproject **“Limburg 1914-1918: Kleine verhalen in een Grote Oorlog”**. Samen met het Kunstpatrimonium (KIK) organiseert het PCCE in de zomer een openluchtexpo in Limburg rond de “Duitse negatieven”. Dat zijn opnames op glasplaten die de Duitse bezetter maakte tijdens de Eerste Wereldoorlog van het belangrijkste artistieke erfgoed op Belgische bodem. Het PCCE gaat nog een stap verder: het licht verscheidene Limburgse fotoarchieven van ‘14-‘18 op een eigentijdse manier uit. Het resultaat? Een toeristisch aantrekkelijke expo die heel de regio op een unieke manier vertegenwoordigt.

Onze provincie is rijk aan **erfgoedlocaties** die toeristen kunnen bezoeken. Het PCCE helpt deze locaties nog beter te ontsluiten voor het brede publiek. Na een grondige studie en voorbereiding komt onder meer het ontsluitingsproject van de Gallo-Romeinse tumuli in Heers in een stroomversnelling terecht. Topfotograaf Nick Hannes bundelt de andere locaties in een kwaliteitsvol koffietafelboek. Zo kunnen zowel Limburgers als toeristen de vele mooie, maar vaak minder gekende, Limburgse plaatsjes met een grote erfgoedwaarde ontdekken en bezoeken.

Ook het participatieproject **“Jong Redt Oud”** draagt bij tot deze bewustmaking. De krachtlijnen van het project zijn uitgewerkt, dus gaan de eerste Limburgse kinderen en jongeren aan de slag met “hun” erfgoed. Ze adopteren een Limburgse erfgoedsite of een landschap met erfgoedwaarde in hun nabije omgeving. Door dat erfgoed te helpen herstellen, verbeteren, schoonmaken of ontsluiten, leren ze het van dichtbij kennen. Dankzij een toegankelijke educatieve aanpak verwerven ze niet alleen historische kennis, maar ontdekken ze ook het belang van erfgoed. Een mooi project waarmee we samen met onze jonge generatie de toekomst van ons erfgoed helpen waarborgen.

Be-MINE is de grootste industriële erfgoedsite in Vlaanderen en uniek in Europa. In 2017 start de realisatie van het “mijnbelevingscentrum” op het terrein. Het authentieke karakter van de gerestaureerde gebouwen blijft intact. Via een indrukwekkend looppad doorkruisen de bezoekers het mijncomplex en ontdekken ze op een verrassende manier de persoonlijke verhalen van de mijnwerkers, de wereld van de mijntechniek en de mijnmachines. Kinderen kunnen rekenen op een aangepaste beleving. Als cultuurtoeristische toegangspoort vormt het mijnbelevingscentrum het startpunt voor de exploratie van de Limburgse mijnstreek.

2.7 MONUMENTENWACHT LIMBURG

Als partner van eigenaars en beheerders van waardevol (on)roerend erfgoed behartigt Monumentenwacht al 25 jaar het belang van goed en regelmatig onderhoud. Via periodieke inspecties brengen de monumentenwachters de toestand van het Limburgse erfgoed in kaart. Ze doen dat in nauwe samenwerking met de abonnees.

Het zilveren jubileum van Monumentenwacht Limburg staat tijdens de “Dag van de Abonnee” in de kijker. Monumentenwacht Limburg begeleidt eigenaars-beheerders ook bij de instandhouding van waardevol erfgoed. Dat door samen met hen subsidieaanvragen voor waardevol niet-beschermd klein historisch erfgoed voor te bereiden.

Verder focust Monumentenwacht op een nauwe samenwerking met de 44 Limburgse gemeenten. Want zij zijn meestal de eerste aanspreekpunten voor privé-eigenaars van erfgoed. Via collectieve lidmaatschappen krijgen de gemeentebesturen ondersteuning. Zo zetten we sterk in op een preventief erfgoedbeleid. Het doel? Ons Limburgs erfgoed, als bron van kennis en beleving, ook op lange termijn optimaal bewaren.

BELEIDSDOMEIN

Bokrijk: blik op de toekomst, met respect voor het verleden

Bokrijk is een van de belangrijkste cultuurtoeristische trekpleisters van onze regio: een totaal-product met een levendig openluchtmuseum, een aantrekkelijke speeltuin en een uniek arboretum. Een plaats waar cultuur, natuur, erfgoed en toerisme elkaar versterken en de beleving met familie en vrienden centraal staat.

We voelen de herpositionering van Bokrijk almaar duidelijker. Dankzij talrijke projecten staat Bokrijk niet meer gelijk met het verleden, maar is de link met heden en toekomst voelbaar.

In de periode 2017-2021 staat de **duurzame restauratie van alle 120 monumenten** met omliggende landschappen op het programma. In coregie met de Vlaamse overheid begint Bokrijk in het startjaar met de restauratie van elf historische gebouwen.

Met het ambitieuze project **“De wereld van Bruegel”** spelen we in op het Bruegeljaar 2019. We willen met dat project aanzienlijk meer buitenlandse toeristen aantrekken.

We breiden de vijvers aan het succesvolle project “Fietsen door het Water” uit in de richting van het Openluchtmuseum. Beide locaties zijn op die manier visueel met elkaar verbonden: **Bokrijk wordt één park**. Tegelijkertijd onderzoeken we de mogelijkheden om op verschillende plaatsen op het domein logies aan te bieden.

Het project **“Bokrijk Brandmerkt”** (BKRK) bouwen we verder uit. De historische huizen in het Kempense gedeelte krijgen een hedendaagse invulling. In 2017 ligt de focus op het vakmanschap ‘broodbakken’. Chef-kok Kobe Desramaults opent de “Superette Bokrijk”, een eigentijdse bakkerij met houtoven. Ook de BKRK-wedstrijd, waarin we een product bekronen dat innovatie en traditie verenigt, zal rond brood draaien.

BELEIDSDOMEIN

Toerisme

Het toerisme in Limburg groeit exponentieel. 2015 was een topjaar! Het aantal overnachtingen steeg met 9,2 procent. De hoogste stijging van alle provincies. Nooit eerder groeide het Limburgse toerisme zo sterk. We blijven het opvallend goed doen. Voorlopig is Limburg zelfs de enige provincie die nog een verdere stijging noteert.

Toch moeten we alert blijven. Maatschappelijke veranderingen hebben een grote impact op het toerisme: de bevolking verouderd, de gezinssamenstelling wijzigt, vakantieperiodes worden variabel en nieuwe technologieën wijzigen ons zoek- en boekgedrag. Die evoluties bieden ons tegelijk uitdagingen én kansen.

We moeten dan ook blijven innoveren, groeien en investeren. Dat doen we door onze troeven te versterken, te verbinden en te vermarkten. Door in te zetten op kwaliteit, professionalisme, gastvrijheid en beleving kunnen we onze troeven versterken. Tegelijkertijd verbinden we die troeven over de beleidsdomeinen en grenzen heen. Het resultaat? Eén sterk toeristisch product dat we beter in de markt kunnen zetten.

Investeren in de vrijetijdseconomie is ook investeren in extra jobs. Want 1 procent omzetstijging levert maar liefst 100 directe en 50 indirecte jobs op. Jobs die Limburg broodnodig heeft.

4.1 SAMENWERKEN VERGROOT ONZE SLAGKRACHT EXPONENTIEEL

Toerisme Limburg zette twee jaar geleden **een uniek samenwerkingsmodel met de publieke en private sector** op. Alle partners kunnen – volgens hun eigen financiële mogelijkheden – intekenen op een gevarieerd aanbod aan campagnes. Hierdoor kunnen we middelen die anders versplinterd ingezet worden, veel gericht investeren. Iedereen profiteert van schaalvoordelen. De campagnes winnen op deze manier aan slagkracht en het Limburgse toerisme krijgt promotie in heel Vlaanderen en de Euregio.

We scherpen de **focus van de volgende campagnes** nog verder aan. Onze primaire doelgroepen? Gezinnen met kinderen en vijftigplussers. Door campagnes over het hele jaar te spreiden willen we het toeristische seizoen verlengen. Daarbij stimuleren we herhaalbezoek. De centrale boodschap: in Limburg is er het hele jaar door veel te beleven.

Om de doelgroepen zo efficiënt mogelijk te bereiken, zetten we sterk in op **massamedia**. We promoten voor het eerst ons toeristisch aanbod via alle grote Vlaamse dagbladen. Deze printcampagnes geven we extra ondersteuning via radio en televisie. Maar ook op onlinecommu-

nicatie zetten we meer dan ooit in. We stimuleren onze partners via persoonlijk advies om de onlinecommunicatiemogelijkheden nog beter te benutten.

De “**Limburg Vakantiegids**” is aan zijn derde editie toe. Dat boek is uitgroeit tot een echt collectors item. We kunnen er toeristen telkens opnieuw aangenaam mee verrassen dat ze dit inspirerende boek volledig gratis krijgen. Dat is alleen mogelijk dankzij de intense samenwerking met al onze partners die overtuigd zijn van de meerwaarde. We blijven de Limburg Vakantiegids, uitgegeven op 350 000 exemplaren, verbeteren. Een overzichtelijke lay-out garandeert nog meer gebruiksgemak. De toerist kan de vakantiegids zelf aanvragen of ophalen. Uit onderzoek blijkt dat de gids via die distributievorm de grootste impact heeft.

We kijken ook **over de grenzen** heen. Samen met onze collega’s van Nederlands-Limburg voeren we promotie in Duitsland.

Uiteraard blijven ook **de Limburgers** onze doelgroep. Op vakantie of op uitstap gaan in eigen provincie stimuleren we actief via een speciaal zomermagazine van Jet. Dat magazine wordt een bewaarnummer waarin alle steden en gemeenten hun zomeraanbod presenteren.

4.2 **KENNIS VERGAREN EN DELEN OM SAMEN TE BOUWEN AAN EEN SUCCESVOLLE TOEKOMST**

Gericht onderzoek is essentieel om een sterk en onderbouwd beleid uit te zetten. Het Kenniscentrum verzamelt en interpreteert cijfers en statistieken en zet onderzoeksprojecten op. De resultaten helpen ons en de toeristische sector om de juiste keuzes te maken bij campagnes of nieuwe toeristische producten.

De onderzoeksprojecten situeren zich op **verschillende niveaus**. Zo brengen we via cijfers van de FOD Economie de globale toeristische tendensen in kaart. Met de andere Vlaamse provincies voeren we een grootschalig onderzoek uit bij de logiesector. Een ander project spitst zich dan weer toe op de nieuwe digitale fietstellers die gedetailleerde analyses mogelijk maken van de impact van het fietstoerisme. Daarnaast zetten we in samenwerking met de PXL een professionaliseringstraject op voor de logiesector. Samen met de universiteiten van Hasselt en Leuven starten we onderzoeksprojecten voor masterstudenten en doctorandi. We laten hen vooral focussen op wat de toekomst ons brengt.

De resultaten van deze verschillende onderzoeksprojecten verspreiden we via onze **gerichte bzb-communicatiekanalen**. We hebben het eerste Limburgs Toerisme Congres georganiseerd: een bijzonder geslaagd event dat mogelijk een jaarlijkse traditie wordt. Ook via de elf TOL’s (Toeristisch Onthaal Limburg) delen we informatie met de sector.

Het dataplatform **Toerismewerkt.be** wordt volledig vernieuwd, zodat de toeristische ondernemer zijn product via deze weg nóg beter en gemakkelijker digitaal kan ontsluiten.

4.3 SPRAAKMAKENDE FIETSPROJECTEN

Met een uniek fietsroutenetwerk van ruim 2000 kilometer profileert Limburg zich al veel jaren, met succes als een waar fietsparadijs. Om fietsen in Limburg als sterk merk te blijven positioneren, realiseren we innovatieve fietsbelevingen.

“Fietsen door het Water” is het eerste project met een internationale uitstraling. Dit gedurfde project zorgt voor een ware toestroom van fietsers en wandelaars. Het levert veel media-aandacht op, zelfs tot in China en Japan. De eerste vijf maanden passeerden er al meer dan 120 000 fietsers aan knooppunt 91. Dat succes is positief voor de hele regio. Want ook op de knooppunten in de omgeving noteren we bezoekersstijgingen tot 25 procent.

De nieuwe fietsprojecten zullen die impact nog versterken en voelbaar maken voor de hele provincie. Dankzij verschillende hefboomprojecten kunnen toeristen in de toekomst fietsen door de bomen, onder de grond, door de heide én naast het kolenspoor. Zo zetten we Limburg nationaal en internationaal op de kaart als fietsprovincie die blijft vernieuwen en verrassen. Nog meer beleving dus en nog meer toeristen die vaker zullen terugkomen, verspreid over het hele jaar. Op die manier realiseren we de SALK-doelstellingen voor de vrijetijdseconomie.

Voor de ontwikkeling van de verschillende fietsprojecten werken we intens samen met onder meer steden en gemeenten, het Agentschap voor Natuur en Bos, de Regionale Landschappen, het Agentschap Wegen en Verkeer, nv De Scheepvaart, de NMBS, ...

Het **reguliere onderhoud van het bestaande fietsroutenetwerk** kan blijven rekenen op onze aandacht. In een partnership met de steden en gemeenten en samen met fietspeters en -meters proberen we de kwaliteit en veiligheid van het netwerk voortdurend te verbeteren. Hiervoor maken we extra middelen vrij.

4.4 EEN NIEUWE MARKT AANBOREN: ZAKENTOERISME

In de schoot van Toerisme Limburg werd het “Belgian Limburg Convention Bureau” (BLCB) opgericht. Dat is een samenwerking met steden en ondernemers die een aanbod voor zaken-toeristen hebben. Die werking willen we systematisch verbreden. In de markt van meetings, incentives, conferences en events (MICE) is het rendement gemiddeld hoger dan in de klassieke toeristische markt. Bovendien brengt MICE ook buiten het traditionele toeristische seizoenen bezoekers naar onze regio.

4.5 AANDACHT VOOR CREATIEVE ECONOMIE

Innovatie is veel meer dan technologische innovatie. Ook designinnovatie kan leiden tot een meerwaarde voor industriële producten. Bovendien kan vanuit creatief talent en ambachtelijk vakmanschap de stap gezet worden naar volwaardig zelfstandig ondernemerschap.

Vanuit de samenwerking met Innovatie & Design in de Euregio (IDE) rollen we de komende twee jaar het EFRO-project uit: “Creative Limburg Fasting Forward”. Dat is een intensief programma waarmee we de Limburgse creativiteit economisch valoriseren. Want door te zoeken naar een perfecte match tussen de traditionele economische activiteiten en de creatieve sectoren kunnen we nieuwe toegevoegde waarde, nieuw ondernemerschap en nieuwe jobs creëren.

BELEIDSDOMEIN

Kenniscentrum

Het Kenniscentrum van de provincie ondersteunt de lokale besturen en staat in voor een optimale informatiedoorstroming. Het centrum geeft advies op maat rond informatieveiligheid, geografische informatiesystemen en ICT. De opdrachtcentrale PROCLIM deelt zijn expertise over aankopen.

We bouwen het informatiesysteem LiZa (Limburg Zaaksysteem) verder uit. Dankzij LiZa worden vragen en dossiers efficiënter opgevolgd. Lokale besturen, organisaties en burgers krijgen op die manier snel en accuraat een antwoord op hun vragen. Via dat intelligente systeem kunnen we structurele behoeften detecteren en gerichte acties uitwerken.

BELEIDSDOMEIN

Facilitair Beheer

De Directie Facilitair Beheer beheert en onderhoudt 25 sites en 118 gebouwen, inclusief hun ICT-voorzieningen.

Omdat de provinciale bevoegdheden afslanken, moeten we de ruimte in het Provinciehuis herindelen.

Voor de **Afdeling Hospitality Diensten** betekent dat een relatief omvangrijke verhuisoperatie van de centrale administratieve diensten, waar de facilitaire services op punt gesteld moeten worden. Hospitality zorgt er tegelijk voor dat het hele proces vlot verloopt, met zo weinig mogelijk hinder op de werkvloer.

De Directie Facilitair Beheer rolt samen met andere directies het **proefproject rond het nieuwe werken** uit. Binnen dat omvangrijke project zorgt De Directie Facilitair Beheer voor grotere lokalen met verscheidene werkplaatsen, zodat werknemers geen vaste werkruimte meer hebben. De ICT-medewerkers helpen mee aan het project door in te zetten op digitalisering en archivering, zodat we samen kunnen streven naar papierloos werken.

De **Afdeling Gebouwen/Real Estate** wil een beter patrimoniumbeheer realiseren. De focus ligt op onderhoudsinvesteringen en proactief optreden. De studie rond vastgoedmanagement helpt om de juiste prioriteiten te bepalen.

De **Afdeling ICT** beheert en beveiligt de technische infrastructuur en werkt aan de verdere digitalisering van documentenstromen.

De **Centrale Aankoopdienst** zorgt voor een strategisch aankoopbeleid, onder meer door raamcontracten af te sluiten. Die bieden voordelen op het vlak van kostenbeheersing en leiden tot administratieve vereenvoudiging.

COLOFON

EEN UITGAVE VAN

De deputatie, Herman Reynders, gouverneur-voorzitter;
Frank Smeets, Ludwig Vandenhove, Igor Philtjens,
Erik Gerits, Jean-Paul Peuskens, Inge Moors, gedeputeerden
en Renata Camps, provinciegriffier.

REDACTIE

Inge Verheyen, Daphne Tubée, Ilse Dalemans, Peter Nies,
Ivo Bourguignon, Britta Mulleners, Sara Reymen - copywriter

COÖRDINATIE

Informatie en Communicatie, provincie Limburg

GRAFISCHE ONTWERP, TYPOGRAFIE

Hilde Winters – Grafische Producties,
Informatie & Communicatie, provincie Limburg

VORMGEVING, ZETWERK

Dion Boodts – Grafische Producties,
Informatie & Communicatie, provincie Limburg

FOTOGRAFIE

Robin Reynders – Grafische Producties, provincie Limburg (p. 14-15, 20,
22-23, 25, 27, 30-31,36, 40, 44, 52-53, 96-97, 101, 104-105, 109, 112, 115, 122-123,
133, 136, 138), Jan Castermans/Razzi (p. 19, 69), Luc Daelemans (p. 58-59,
73), Kristof Vrancken (p. 63), Chris Grouwels (p. 64), Paul Reinguin (p. 80-
81), Nathalie Belmans (p. 85), Paul Delaet (Fotografisch Atelier) (p. 88),
Renaat Nijs (p. 95), Hans Put (p. 118)

DRUK & AFWERKING

Drukkerij Paesen – Opglabbeek

OPLAGE

500 ex.

D/2016/5.857/075

